

N:o 52.

Ank. till Riksd. kansli den 20 mars 1893, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för utrotande af ollonborrar.

(R. A.)

Kongl. Maj:t har i proposition af den 24 sistlidne februari, under åberopande af ett propositionen bilagdt utdrag af protokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att af de medel, som jemlikt Riksdagens skrivelser den 12 maj 1868 och den 6 mars 1889 blifvit ställda till Kongl. Maj:ts disposition för behöfvandes undsättning vid missväxt eller felslagen skörd eller då allmänna nöd i någon ort af annan orsak uppstått, ett sammanlagdt belopp af högst 60,000 kronor må för åren 1893, 1894, 1895 och 1896 af Kongl. Maj:t disponeras såsom anslag till bestridande af kostnaderna för utrotande af ollonborrar, att utgå i den mån motsvarande belopp af enskilde, kommuner, landsting eller hushållningssällskap för ändamålet tillskjutes.

Statsutskottet, till hvars förberedande handläggning denna proposition blifvit hänvisad, får i detta ämne till en början erinra, att 1890 års riksdag, uppå framställning af Kongl. Maj:t, medgaf, att af ofvannämnda medel, eller den i riksgäldskontoret innestående s. k. undsättningsfonden, ett sammanlagdt belopp af högst 60,000 kronor för enahanda ändamål finge för åren 1890—1892 af Kongl. Maj:t disponeras med samma vilkor, som nu blifvit föreslaget.

Af de sålunda till Kongl. Maj:ts förfogande ställda medlen hafva utbetalts till

		1891.	1892.
Hallands läns hushållningssällskap	kronor	— —	8,616: 87
Kristianstads läns »	»	7,663: 81	2,087: 35
Malmöhus » »	»	6,000: —	— —
Kalmar » södra »	»	100: —	— —
tillsammans kronor		13,763: 81	10,704: 22

eller för begge åren 24,468 kronor 3 öre.

Härförutom har anvisats dels under år 1891 till Blekinge läns hushållningssällskap ett belopp af 3,000 kronor, hvaraf dock ännu icke något blifvit lyftadt, dels ock den 24 februari innevarande år till Malmöhus läns hushållningssällskap ytterligare 3,646 kronor 34 öre, att användas till betäckande af utgifter under åren 1890, 1891 och 1892 för utrotande af ollonborrar inom sällskapets område.

Såsom af det åberopade statsrådsprotokollet framgår, har fråga om anvisande af medel för utrotande af ollonborrar jemväl under innevarande och närmast derpå följande år blifvit väckt ej mindre af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kristianstads län än afven af hushållningssällskapens i Hallands, Kristianstads och Malmöhus län förvaltningsutskott.

I ett utaf landtbruksstyrelsen inforradt yttrande har den i statens tjänst anstälde instruktör för meddelande af upplysningar i fråga om de för landtbruket skadliga insekter Sven Lampa anför, att det genom insamlingsresultaten och trovärdiga personers vittnesbörd vore ådagalagdt, att ollonborresvärmarne ansenligt aftagit i styrka å de orter, der en energisk insamling egt rum redan år 1887, men att, der detta ej varit fallet, skadedjuren vid svärmningen 1891 visat sig ovanligt talrika, t. ex. i Malmöhus län. Då en liknande erfarenhet vunnits i Danmark, vore det att beklaga, om insamlingens fortsättande under de närmaste kommande åren skulle komma att underlätas. Ännu vore nemligen ollonborrarnes antal icke så reduceradt, att insamling deraf kunde anses obehöflig, utan all anledning vore att befara, att ollonborrarnes åter inom kort skulle uppträda förödande, om de i fred finge svärma och föröka sig. Då det egentligen vore den mera lösa och fattiga befolkningen, som verkstälde insamlingen, vore det gifvet, att ersättningen för arbetet måste sättas högre per liter ollonborrar, ju svårare och mera tidsödande det blefve att hopsamla skadedjuren. Om dessutom dessa komme att uppträda på nya lokaler och ställvis hvart annat år eller ännu oftare, hvilket den under år 1892 vunna

erfarenhet syntes antyda, blefve det ännu påtagligare, att penningeanslag på förhand blefve icke allenast önskvärdt, utan kanske rent af nödvändigt. På grund häraf ansåge Lampa statsanslag ånyo böra beviljas för ollonborrars utrotande, men denna gång helst för fyra år eller för åren 1893—1896, emedan det visat sig, att partiella svärmningar inträffade mellan de ordinarie, hvart fjerde år återkommande. Ehuru anledning vore att hoppas, det en mindre summa än den förut beviljade nu kunde förslå, syntes det likväl för mötande af oförutsedda händelser vara lämpligast, att beloppet bibehölles oförändradt.

Under åberopande af hvad Lampa anfört, har landtbruksstyrelsen i underdånigt utlåtande förklarar sig anse, att statsmedel fortfarande borde finnas tillgängliga för understödjande af fortsatta åtgärder i det ifrågasvarande syftet från enskildes, kommuners, landstings eller hushållningssällskaps sida. Ehuru ollonborrarna i regeln svärmade endast hvart fjerde år och nästa större svärmning komme att inträffa år 1895, vore det likväl, då det visat sig, att mindre svärmningar inträffade mellan de större, såsom under 1892, och svärmningar till följd häraf efter all sannolikhet komme att inträffa jemväl under år 1896, önskvärdt att, på sätt Lampa jemväl hemställt, erforderliga statsmedel denna gång blefve tillgängliga för fyra år, eller åren 1893, 1894, 1895 och 1896. Hvad anginge beloppet af berörda medel, så och ehuru anledning vore att antaga, det ollonborrarnes svärmningar icke skulle hädanefter komma att ske i fullt samma omfattning som tillförne, ansåge styrelsen likväl, enär i allt fall visshet i berörda hänseende ej kunde vinnas, försigtigheten bjuda, att enahanda belopp som för perioden 1890—1892 äfven för nu ifrågasvarande period blefve för ändamålet tillgängligt; och hemstälde styrelsen för den skull, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder för att ett sammanlagdt belopp af högst 60,000 kronor måtte kunna för åren 1893, 1894, 1895 och 1896 af Kongl. Maj:t disponeras såsom anslag till bestridande af kostnaderna för utrotande af ollonborrar, att utgå i den mån motsvarande belopp af enskilde, kommuner, landsting eller hushållningssällskap för ändamålet tillskötes.

Statsrådet och chefen för civildepartementet har för egen del i frågan yttrat, att såväl de ingifna ansökningarna som hvad i öfrigt i ärendet anförts, syntes ådagalägga angelägenheten af att statsmedel jemväl för åren 1893—1896 ställes till Kongl. Maj:ts förfogande att användas till ollonborrars utrotande, och att departementschefen i afscende å beloppet af dessa medel icke hade något att erinra mot hvad landtbruksstyrelsen föreslagit. Icke heller egde departementschefen anledning att ifrågasätta någon ändring af de vilkor, som för medlens användande af Riksdagen år 1890 bestämdes. I likhet med hvad år 1890 skedde torde äfven nu medlen

kunna lämpligen tagas från den så kallade undsättningsfonden, hvars i riksgäldskontoret innestående behållning, enligt erhållen uppgift, utgjorde 817,355 kronor 26 öre, hvartill komme de från fonden utlemnade, ännu oguldna lån, uppgående till 168,741 kronor 66 öre.

Utskottet har icke funnit något att erinra vid ifrågavarande framställning, utan hemställer,

att Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda proposition
må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 20 mars 1893.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.